

Υπόθεση R. Judge κατά Καναδά της 5.8.2003

Ανακοίνωση 829/1998¹

Απέλαση από τον Καναδά αμερικανού πολίτη καταδικασθέντος προηγουμένως στις ΗΠΑ σε θανατική ποινή - Προστασία του δικαιώματος στη ζωή – Ερμηνεία του άρθρου 6 του Συμφώνου – Απαγόρευση βασανιστηρίων – Συνθήκες κράτησης – Δικαίωμα προσφυγής κατά καταδικαστικής απόφασης – Είναι εύλογη η διασταλτική ερμηνεία της διάταξης της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του Συμφώνου που προστατεύει το δικαίωμα στη ζωή ενώ πρέπει να ερμηνεύεται συσταλτικά η διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 6 που αναφέρεται στη θανατική ποινή – Ενόψει της εξέλιξης της προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου η προστασία των δικαιωμάτων που εγγυάται το Σύμφωνο ερμηνεύεται υπό το φως της κρατούσας άποψης κατά το χρόνο εξέτασης της παραβίασης.

Εφαρμοστέο δίκαιο

Άρθρα 2, 6, 7, 10 και 14 του Διεθνούς Συμφώνου Ατομικών και Πολιτικών Δικαιωμάτων Ν. 2462/1997 (ΦΕΚ 25, τ. Α')

Δεύτερο Προαιρετικό Πρωτόκολλο στο Διεθνές Σύμφωνο Ατομικών και Πολιτικών Δικαιωμάτων για την Κατάργηση της Θανατικής Ποινής Ν. 2462/1997 (ΦΕΚ 25, τ. Α')

Άρθρο 5 του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στο Σύμφωνο Ατομικών και Πολιτικών Δικαιωμάτων Ν. 2462/1997 (ΦΕΚ 25, τ. Α')

Άρθρο 31 της Σύμβασης της Βιέννης για το Δίκαιο των Συνθηκών Ν.Δ. 402/1974 (ΦΕΚ 141, τ. Α')

Ι. Πραγματικά Περιστατικά σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του προσφεύγοντα: Στις 15 Απριλίου 1987 πρωτοβάθμιο ποινικό δικαστήριο της Φιλαδέλφειας (στην Πολιτεία της Πενσυλβάνια) έκρινε τον προσφεύγοντα, κύριο Robert Judge, ένοχο δολοφονίας και κατοχής οργάνων εγκλήματος και στις 12.6.1987 τον καταδίκασε σε θάνατο με ηλεκτρική καρέκλα. Δύο ημέρες αργότερα ο κύριος Judge δραπέτευσε από τη φυλακή και διέφυγε στον Καναδά. Στις 13.7.1988 κρίθηκε ένοχος από καναδικό δικαστήριο δύο ληστειών που διέπραξε στο Βανκούβερ και στις 9.8.1988 καταδικάστηκε σε δεκαετή φυλάκιση. Η έφεση που άσκησε κατά της καταδικαστικής απόφασης απορρίφθηκε στις 1.3.1991.

Στις 15.6.1993 εκδόθηκε σε βάρος του προσφεύγοντα απόφαση απέλασης από τον Καναδά. Η εκτέλεση της απόφασης αναστάλη γιατί ο κύριος Judge εξέφρασε την πρόθεσή του να υποβάλει αίτημα για να αναγνωρισθεί πρόσφυγας. Στις 8.6.1994 ανακάλεσε την αίτηση ασύλου, οπότε εξέλιπε κάθε κώλυμα εκτέλεσης της απόφασης απέλασης.

Με πρόταση της Σωφρονιστικής Υπηρεσίας του Καναδά η υπόθεσή του συζητήθηκε στις 16.1.1995 από το Εθνικό Συμβούλιο Υφ' Όρον Απόλυσης που αποφάσισε την έκτιση της ποινής του, δηλαδή την παραμονή του στη φυλακή έως την 8.8.1998.

Στις 10.11.1997 απευθύνθηκε εγγράφως στον Υπουργό Ιθαγένειας και Μετανάστευσης αιτούμενος την παρέμβασή του για την αναστολή εκτέλεσης της απόφασης απέλασης, έως ότου οι αμερικανικές αρχές αιτηθούν την έκδοσή του. Εάν απομακρυνόταν από τη χώρα κατ' εφαρμογή της Συνθήκης Έκδοσης, ο Καναδάς θα μπορούσε να ζητήσει εγγυήσεις από τις ΗΠΑ για την μη εκτέλεσή του. Με επιστολή της 18.2.1998 ο Υπουργός απέρριψε το αίτημά του.

Εν συνεχεία ο προσφεύγων απευθύνθηκε στο Ομοσπονδιακό Δικαστήριο του Καναδά αιτούμενος άδεια για την άσκηση ένδικου μέσου κατά της προαναφερόμενης απόφασης με την οποία

¹ Για το πλήρες κείμενο της απόφασης βλέπε UN doc. CCPR/C/78/D/829/1998 (20.10.2003).

Δημοσιευμένη στην [Επετηρίδα Δικαίου Προσφύγων και Αλλοδαπών 2004](#), εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή.

ο Υπουργός αρνήθηκε την ικανοποίηση του από 10.11.1997 αιτήματός του. Ο κύριος Judge αιτείτο να ανασταλεί η εκτέλεση της απόφασης απέλασης έως ότου οι Η.Π.Α. υποβάλουν στον Καναδά αίτημα για την έκδοσή του και να αναγνωριστεί ότι η κράτησή του στον Καναδά και η απέλασή του στις Η.Π.Α. παραβιάζουν τα δικαιώματα που εγγυάται ο Χάρτης του Καναδά. Αυτό το αίτημα του προσφεύγοντα απορρίφθηκε στις 23.6.1998 χωρίς αιτιολογία. Περαιτέρω, το καναδικό δίκαιο δεν προβλέπει την άσκηση προσφυγής κατά της άρνησης χορήγησης της αιτηθείσας άδειας.

Στη συνέχεια ο προσφεύγων απηύθυνε όμοιο αίτημα στο Ανώτατο Δικαστήριο του Κεμπέκ που έχει ίδια δικαιοδοσία με το Ομοσπονδιακό Δικαστήριο του Καναδά. Στις 6.8.1998 το Ανώτατο Δικαστήριο απεφάνθη ότι είναι αναρμόδιο αφού ήδη είχε εκδοθεί απόφαση επί του ιδίου αιτήματος από το Ομοσπονδιακό Δικαστήριο του Καναδά.

Λίγες ώρες μετά την έκδοση της προαναφερόμενης απόφασης του Δικαστηρίου του Κεμπέκ ο κύριος Judge απελάθηκε στις Η.Π.Α. Με την από 22.10.2002 απόφασή του ο κυβερνήτης της Πολιτείας της Πενσυλβάνια όρισε την εκτέλεση της θανατικής ποινής για την 10.12.2002. Η εκτέλεση όμως αναβλήθηκε έως την έκδοση απόφασης από το Ομοσπονδιακό Δικαστήριο της Πενσυλβάνια επί της αίτησης habeas corpus² που κατέθεσε ο προσφεύγων.

Με την ανακοίνωση που κατέθεσε ενώπιον της Επιτροπής του Ο.Η.Ε. ο κύριος Judge ισχυρίζεται ότι, αν και η απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου του Κεμπέκ μπορεί να προσβληθεί ενώπιον του Εφετείου, δεν μπορεί να θεωρηθεί αποτελεσματική προσφυγή το προβλεπόμενο ένδικο μέσο αφού αφορά αποκλειστικά τη δικαιοδοσία του δικαστηρίου και όχι την κρίση της ουσίας της υπόθεσης.

II. Η Ανακοίνωση ενώπιον της Επιτροπής: Ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι ο Καναδάς παραβίασε το άρθρο 7 του Συμφώνου υποβάλλοντάς τον κατά τη δεκαετή κράτησή του σε ψυχολογική κακομεταχείριση, που ισοδυναμεί με βασανιστήρια και σκληρή, απάνθρωπη και εξευτελιστική μεταχείριση ή τιμωρία, με την απειλή της βέβαιης εκτέλεσής του μετά την έκτιση της ποινής του. Υποστηρίζει ότι ενόσω ήταν κρατούμενος στον Καναδά υπέφερε από το «φαινόμενο του διαδρόμου του θανάτου». Διευκρινίζει ότι το φαινόμενο αυτό μεταφράζεται σε κατάσταση πνευματικής ή ψυχολογικής αγωνίας και ότι δεν έχει ιδιαίτερη σημασία εάν εκτελεστεί επί καναδικού εδάφους. Περαιτέρω, ισχυρίζεται ότι το συμβαλλόμενο κράτος δεν είχε ισχυρό λόγο να τον τιμωρήσει αφού είχε ήδη καταδικαστεί σε θανατική ποινή και, άρα η κράτησή του παρέτεινε την αγωνία του εν αναμονή της απέλασης και της εκτέλεσής του. Επίσης, υποστηρίζει σχετικά ότι διαρκούσης της κράτησής του δεν έτυχε ανθρώπινης μεταχείρισης και σεβασμού της εγγενούς αξιοπρέπειας του ανθρώπου, κατά παραβίαση του άρθρου 10 του Συμφώνου.

Περαιτέρω, ο κύριος Judge ισχυρίζεται ότι «ο Καναδάς προσέβαλε το δικαίωμά του στη ζωή κατά παραβίαση του άρθρου 6 του Συμφώνου διατάσσοντας τη δεκαετή κράτησή του, ενώ δεν υπήρχε αμφιβολία ότι θα εκτελείτο μετά την έκτιση της ποινής του, και την απέλασή του στις Η.Π.Α.».

Τέλος, ισχυρίζεται ότι επειδή δραπέτευσε από τη φυλακή δεν δικαιούται, κατά το δίκαιο της Πολιτείας της Πενσυλβάνια, να ασκήσει έφεση κατά της καταδικαστικής απόφασης στις Η.Π.Α., και άρα εξαναγκάζοντας τον να επιστρέψει στις ΗΠΑ ο Καναδάς συμμετέχει στην παραβίαση του άρθρου 14 παρ. 5 του Συμφώνου. Σχετικά, ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι επειδή η δικαστής του αμερικάνικου δικαστηρίου καθοδήγησε τους ενόρκους εσφαλμένα μπορεί να προβάλει βάσιμο λόγο έφεσης κατά της ετυμηγορίας και της ποινής που του επιβλήθηκε.

Νόμω Βάσιμο: Οι χώρες που έχουν καταργήσει τη θανατική ποινή υποχρεούνται να μην

² Σημείωση της επιμελήτριας: η αίτηση habeas corpus είναι θεσμός του αγγλοσαξονικού δικαίου. Πρόκειται για εξαιρετικό ένδικο μέσο με το οποίο προσβάλλεται η νομιμότητα της κράτησης εκκρεμούσης για παράδειγμα της εκτέλεσης απόφασης απέλασης ή έκδοσης. Εάν κατά την κρίση του Δικαστηρίου η κράτηση είναι prima facie παράνομη το όργανο ή η αρχή που τη διέταξε καλείται να παρουσιαστεί ενώπιόν του και να την αιτιολογήσει. Εάν η αιτιολογία της κράτησης είναι ανεπαρκής διατάσσεται η απόλυση του κρατούμενου.

εκθέτουν κανένα σε πραγματικό κίνδυνο εκτέλεσής της. Άρα, δεν μπορούν να απομακρύνουν κανέναν από την επικράτειά τους, με απέλαση ή με έκδοση, εάν εύλογα πιστεύεται ότι θα καταδικαστεί σε θάνατο χωρίς να εξασφαλίσουν προηγουμένως εγγυήσεις για τη μη εκτέλεση της ποινής.

Σκεπτικό: Η Επιτροπή εξέτασε την ανακοίνωση υπό το φως όλων των πληροφοριών που έθεσαν υπόψη της οι διάδικοι σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 1 του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου του Συμφώνου.

A) Δεδομένου ότι Καναδάς κατήργησε τη θανατική ποινή παραβίασε το δικαίωμα στη ζωή που εγγυάται το άρθρο 6, το δικαίωμα απαγόρευσης των βασανιστηρίων που προστατεύει το άρθρο 7 ή το δικαίωμα αποτελεσματικής προσφυγής που προβλέπει το άρθρο 2 παρ. 3 του Συμφώνου απελαύνοντας τον κύριο Judge σε κράτος όπου έχει καταδικαστεί σε θάνατο χωρίς να προηγουμένως να διασφαλίσει εγγυήσεις μη εκτέλεσης της θανατικής ποινής;

Προκειμένου να εξετάσει τις υποχρεώσεις του Καναδά, ως συμβαλλόμενου μέρους του Συμφώνου που έχει καταργήσει τη θανατική ποινή, στο πλαίσιο της απέλασης του ενδιαφερόμενου σε άλλη χώρα, όπου ισχύει η θανατική ποινή, η Επιτροπή υπενθυμίζει την απόφασή της επί της υπόθεσης Kindler κατά Καναδά³ σύμφωνα με την οποία δεν θεωρεί ότι μόνη η απέλαση του προσφεύγοντα από χώρα που έχει καταργήσει τη θανατική ποινή σε χώρα όπου αυτή είναι εν ισχύ αποτελεί παραβίαση του άρθρου 6 του Συμφώνου. Το σκεπτικό της Επιτροπής στην προαναφερόμενη απόφαση στηριζόταν στην ερμηνεία της παραγράφου 1 σε συνδυασμό με την παράγραφο 2 του άρθρου 6 του Συμφώνου που δεν απαγορεύει την καταδίκη σε θάνατο για ιδιαίτερα σοβαρά εγκλήματα. Η Επιτροπή έκρινε ότι αφού ο Καναδάς δεν απήγγειλε τη θανατική ποινή του προσφεύγοντα αλλά αποφάσισε την έκδοσή του στις Η.Π.Α., που δεν έχουν καταργήσει την εσχάτη των ποινών, μόνη η έκδοση του κυρίου Kindler δεν παραβιάζει το Σύμφωνο, με την προϋπόθεση ότι δεν υπάρχει στις Η.Π.Α. πραγματικός κίνδυνος να παραβιαστούν τα δικαιώματα που εγγυάται το Σύμφωνο. Εξετάζοντας το θέμα της διασφάλισης εγγυήσεων για τη μη εκτέλεση της θανατικής ποινής η Επιτροπή εξέφρασε την άποψη ότι από τη διατύπωση του άρθρου 6 δεν συνάγεται κατ' ανάγκη η υποχρέωση του Καναδά να αρνηθεί την έκδοση ή να αιτηθεί την παροχή εγγυήσεων, αλλά το κράτος που αποφασίζει την έκδοση πρέπει να εξετάζει το ενδεχόμενο να υποβάλει σχετικό αίτημα.

Αναγνωρίζοντας ότι υποχρεούται να διασφαλίσει τη συνοχή της νομολογίας της η Επιτροπή σημειώνει ότι μπορεί να υπάρχουν εξαιρετικές περιπτώσεις που επιβάλλουν την επανεξέταση του πεδίου εφαρμογής των δικαιωμάτων που εγγυάται το Σύμφωνο, όπως για παράδειγμα όταν η επικαλούμενη παραβίαση αφορά το πλέον θεμελιώδες των δικαιωμάτων – το δικαίωμα στη ζωή – και ειδικότερα όταν έχουν σημειωθεί αξιοπρόσεκτες πραγματικές και νομικές εξελίξεις και αλλαγές στη διεθνή κοινότητα για το ζήτημα που εξετάζει. Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι η απόφαση Kindler εκδόθηκε πριν δέκα περίπου χρόνια και ότι έκτοτε έχει διευρυνθεί η διεθνής συναίνεση για την κατάργηση της θανατικής ποινής και στα κράτη που την διατηρούν εν ισχύ διευρύνεται συνεχώς η συναίνεση για τη μη εκτέλεσή της. Εν προκειμένω η Επιτροπή σημειώνει μια σημαντική εξέλιξη: από την εκδίκαση της υπόθεσης Kindler ο Καναδάς αναγνώρισε με την απόφαση United States κατά Burns την ανάγκη τροποποίησης της εθνικής του νομοθεσίας ώστε να διασφαλίσει την προστασία όσων εκδίδει από τον Καναδά και διατρέχουν τον κίνδυνο εκτέλεσης θανατικής καταδίκης στο εκζητούν κράτος. Στην προαναφερόμενη απόφαση το Ανώτατο Δικαστήριο του Καναδά υποστήριξε ότι σε εξαιρετικές περιστάσεις η κυβέρνηση υποχρεούται να ζητήσει εγγυήσεις περί μη εκτέλεσης της θανατικής ποινής πριν εκδώσει τον εκζητούμενο στη χώρα όπου αντιμετωπίζει την εκτέλεσή του στην εσχάτη των ποινών. Είναι αξιοσημείωτο ότι σύμφωνα με την απόφαση αυτή «άλλα κράτη που έχουν καταργήσει τη θανατική ποινή δεν προχωρούν γενικότερα στην έκδοση του εκζητούμενου εάν προηγουμένως δεν λάβουν εγγυήσεις». Η Επιτροπή θεω-

³ Πρόκειται για την Ανακοίνωση No. 470/1991 που συζητήθηκε ενώπιον της Επιτροπής στις 20.7.1993.

ρεί ότι το Σύμφωνο πρέπει να ερμηνευθεί ως ζωντανό κείμενο και τα δικαιώματα που προστατεύει πρέπει να εφαρμόζονται στο πλαίσιο και υπό το φως των σύγχρονων συνθηκών.

Εξετάζοντας την εφαρμογή του άρθρου 6 η Επιτροπή σημειώνει ότι, σύμφωνα με τη Σύμβαση της Βιέννης για την Ερμηνεία των Συνθηκών, μια συνθήκη πρέπει να ερμηνεύεται καλόπιστα και σύμφωνα με τη συνήθη έννοια των όρων της στο σύνολό τους και υπό το φως του σκοπού και του αντικειμένου της. Η διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του Συμφώνου που ορίζει ότι «κάθε ανθρώπινο όν έχει ένα εγγενές δικαίωμα στη ζωή ...» αποτυπώνει το γενικό κανόνα, που αποσκοπεί στην προστασία της ζωής. Τα συμβαλλόμενα κράτη που έχουν καταργήσει την θανατική ποινή υποχρεούνται δυνάμει τη παραγράφου αυτής να προστατεύουν το δικαίωμα στη ζωή σε κάθε περίπτωση. Οι διατάξεις των παραγράφων 2 έως 6 του άρθρου 6 υιοθετήθηκαν προφανώς για να αποτραπεί η ερμηνεία της διάταξης της πρώτης παραγράφου του άρθρου 6 με την έννοια ότι καταργεί την θανατική ποινή. Η νομοτεχνική παρουσίαση του άρθρου ενισχύεται από τις πρώτες λέξεις της διάταξης της παραγράφου 2 («Στις χώρες όπου δεν έχει καταργηθεί η ποινή του θανάτου ...») και από τη διάταξη της παραγράφου 6 («Καμιά διάταξη του παρόντος άρθρου δεν μπορεί να επικληθεί ώστε να καθυστερήσει ή να αποτραπεί η κατάργηση της θανατικής ποινής από οποιοδήποτε κράτος μέρος στο παρόν Σύμφωνο»). Στην πραγματικότητα οι διατάξεις των παραγράφων 2 έως 6 επιτελούν διττή λειτουργία υιοθετώντας εξαίρεση στο δικαίωμα στη ζωή λόγω της ισχύος της θανατικής ποινής και θέτοντας τα επιτρεπτά όρια του πεδίου εφαρμογής της εξαίρεσης. Μόνον η θανατική ποινή που απαγγέλλεται όταν πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις μπορεί να υπαχθεί στην εξαίρεση του άρθρου 6. Μεταξύ των προϋποθέσεων που περιορίζουν την εφαρμογή της εξαίρεσης της προστασίας του δικαιώματος στη ζωή συγκαταλέγεται η οριζόμενη στην αρχή της διάταξης της παραγράφου 2, δηλαδή μόνον οι χώρες «όπου δεν έχει καταργηθεί η ποινή του θανάτου» μπορούν να επικαλούνται τις εξαιρέσεις που προβλέπουν οι διατάξεις των παραγράφων 2 έως 6. Οι χώρες που έχουν καταργήσει τη θανατική ποινή υποχρεούνται να μην εκθέτουν κανένα σε πραγματικό κίνδυνο εκτέλεσής της. Άρα, δεν μπορούν να απομακρύνουν κανέναν από την επικράτειά τους, με απέλαση ή με έκδοση, εάν εύλογα πιστεύεται ότι θα καταδικαστεί σε θάνατο χωρίς να εξασφαλίσουν προηγουμένως εγγυήσεις για τη μη εκτέλεση της ποινής.

Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι αυτός ο τρόπος ερμηνείας των διατάξεων των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 6 συνεπάγεται διαφορετική μεταχείριση των κρατών που έχουν καταργήσει και των κρατών που δεν έχουν καταργήσει τη θανατική ποινή. Αλλά θεωρεί ότι πρόκειται για αναπόφευκτη συνέπεια της διατύπωσης της διάταξης, που όπως προκύπτει με σαφήνεια από τις προπαρασκευαστικές εργασίες εκφράζει την προσπάθεια επίτευξης συμφωνίας μεταξύ των συντακτών του Συμφώνου συμβιβάζοντας τις διαφορετικές απόψεις για το θεσμό της θανατικής ποινής. Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι στις προπαρασκευαστικές εργασίες εκφράστηκε αφενός η άποψη ότι μια από τις βασικές αρχές του Συμφώνου πρέπει να είναι η κατάργηση της θανατικής ποινής αλλά αφετέρου τονίστηκε ότι η θανατική ποινή ισχύει σε κάποιες χώρες και ότι η κατάργησή της θα δημιουργούσε δυσκολίες στις έννομες τάξεις τους. Πολλοί αντιπρόσωποι και όργανα που συμμετείχαν στη διαδικασία σύνταξης του Συμφώνου αντιμετώπισαν τη θανατική ποινή ως «ανωμαλία» ή «αναγκαίο κακό». Κατά συνέπεια φαίνεται εύλογη η διασταλτική ερμηνεία του κανόνα της διάταξης της παραγράφου 1 του άρθρου 6 ενώ η διάταξη της παραγράφου 2 που αναφέρεται στη θανατική ποινή πρέπει να ερμηνεύεται συσταλτικά.

Για τους προαναφερόμενους λόγους η Επιτροπή εκτιμά ότι ο Καναδάς, ως συμβαλλόμενο μέρος που έχει καταργήσει τη θανατική ποινή, παρότι δεν έχει ακόμα κυρώσει το Δεύτερο Προαιρετικό Πρωτόκολλο για την Κατάργηση της Θανατικής Ποινής, παραβίασε το δικαίωμα του προσφεύγοντα στη ζωή το οποίο εγγυάται η παράγραφος 1 του άρθρου 6 επειδή τον απέλασε στις Η.Π.Α. όπου έχει καταδικαστεί σε θάνατο, χωρίς να διασφαλίσει προηγουμένως ότι δεν θα εκτε-

λεστεί η θανατική ποινή. Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι ο Καναδάς δεν τιμώρησε τον προσφεύγοντα με την εσχάτη των ποινών. Αλλά εκτιμά ότι απελαύνοντάς τον σε χώρα όπου έχει καταδικαστεί σε θάνατο συμβάλει με τη λογική αιτίας-αποτελέσματος στο ενδεχόμενο της εκτέλεσής του.

Αναφορικά με τον ισχυρισμό του συμβαλλόμενου κράτους σύμφωνα με τον οποίο ο χειρισμός της υπό κρίση υπόθεσης πρέπει να αξιολογηθεί υπό το φως της νομοθεσίας που ίσχυε κατά το χρόνο της παραβίασης, η Επιτροπή εκτιμά ότι η προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου εξελίσσεται και ότι η προστασία των δικαιωμάτων που εγγυάται το Σύμφωνο πρέπει κατ' αρχήν να ερμηνεύεται στο πλαίσιο των συνθηκών που επικρατούν κατά το χρόνο της εξέτασης της παραβίασης και όχι, όπως υποστηρίζει το συμβαλλόμενο κράτος, με αναφορά στο χρόνο της παραβίασης. Η Επιτροπή σημειώνει επίσης ότι πριν απελαθεί ο κύριος Judge η θέση της έναντι των συμβαλλόμενων κρατών που έχουν καταργήσει τη θανατική ποινή (και ήσαν μέρη στο Δεύτερο Πρωτοδικό Συμφώνου Ατομικών και Πολιτικών Δικαιωμάτων για την Κατάργηση της Θανατικής Ποινής) εξελισσόταν με αφετηρία την απάντηση στο ερώτημα αν παραβιάζει το Σύμφωνο η εκτέλεση της θανατικής ποινής μετά την απέλαση προς τη διερεύνηση του προβληματισμού αν συνιστά παραβίαση του Συμφώνου ο πραγματικός κίνδυνος εκτέλεσης της εσχάτης των ποινών. Περαιτέρω, η ανησυχία του συμβαλλόμενου κράτους για την πιθανότητα της αναδρομικότητας της προσέγγισης αυτής δεν επιδρά επί του ζητήματος που εξετάζεται στη συνέχεια.

B) *Το συμβαλλόμενο κράτος αναγνώρισε ότι ο προσφεύγων απελάθηκε στις Η.Π.Α. πριν ασκήσει το δικαίωμά του να προσφύγει κατά της απόρριψης του αιτήματός του για αναστολή της εκτέλεσης της απέλασης ενώπιον του Εφετείου του Κεμπέκ. Συνεπεία αυτής της εξέλιξης δεν ήταν σε θέση να ασκήσει περαιτέρω ένδικα μέσα που προβλέπει η εσωτερική νομοθεσία. Απελαύνοντας τον κύριο Judge σε κράτος όπου εκκρεμεί η θανατική ποινή πριν ασκήσει όλα τα δικαιώματά του για την επανεξέταση της απόφασης απέλασης, παραβίασε το συμβαλλόμενο κράτος τις υποχρεώσεις που έχει αναλάβει δυνάμει των άρθρων 6, 7 και 2 παρ. 3 του Συμφώνου;*

Κρίνοντας εάν το συμβαλλόμενο μέρος παραβίασε τα δικαιώματα που εγγυώνται τα άρθρα 6 και 2 παρ. 3 απελαύνοντας τον προσφεύγοντα στις Η.Π.Α. όπου έχει καταδικαστεί σε θανατική ποινή, πριν προσφύγει ενώπιον του Εφετείου του Κεμπέκ κατά της απόφασης με την οποία απορρίφθηκε το αίτημά του για αναστολή εκτέλεσης της απέλασης και άρα αποστερώντας τον από τη δυνατότητα να ασκήσει περαιτέρω ένδικα μέσα που προβλέπει η έννομη τάξη του Καναδά η Επιτροπή σημειώνει ότι το συμβαλλόμενο μέρος απομάκρυνε τον προσφεύγοντα από τη δικαιοδοσία του εντός ωρών από την έκδοση της απόφασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου του Κεμπέκ, ενέργεια που ερμηνεύεται ως απόπειρα παρακώλυσης άσκησης του δικαιώματός του να προσφύγει ενώπιον του Εφετείου. Από τα στοιχεία που διαθέτει η Επιτροπή δεν μπορεί να διαμορφώσει βεβαία άποψη για τη δικαιοδοσία του Εφετείου να κρίνει την υπόθεση του κυρίου Judge, αλλά το συμβαλλόμενο μέρος αναγνωρίζει ότι αφού το Ανώτατο Δικαστήριο απέρριψε το αίτημα του προσφεύγοντα για δικονομικούς και ουσιαστικούς λόγους το Εφετείο είχε τη δικαιοδοσία να επανεξετάσει την προσβαλλόμενη απόφαση επί της ουσίας.

Η Επιτροπή υπενθυμίζει την απόφαση που εξέδωσε επί της υπόθεσης A.R.J. κατά Αυστραλίας, στην οποία είχε κρίνει ότι η απέλαση του προσφεύγοντα δεν παραβίασε το άρθρο 6 επειδή ευλόγως δεν αναμενόταν η καταδίκη του σε θάνατο αφού «οι δικαστικές και μεταναστευτικές αρχές που χειρίζονταν την υπόθεση είχαν ευρέως ενημερωθεί» για το ενδεχόμενο παραβίασης του άρθρου 6. Στην υπό κρίση υπόθεση η Επιτροπή κρίνει ότι, εμποδίζοντας τον κύριο Judge να ασκήσει προσφυγή που προβλέπει το καναδικό δίκαιο το συμβαλλόμενο κράτος παρέλειψε να εξετάσει επαρκώς τον ισχυρισμό του ότι η απέλασή του σε χώρα όπου αντιμετωπίζει την εκτέλεση παραβιάζει το δικαίωμά του στη ζωή. Το συμβαλλόμενο κράτος διαθέτει σύστημα προσφυγών για την προστασία των δικαιωμάτων όλων όσων υπάγονται στη δικαιοδοσία του, συμπεριλαμβανομένου του κυρίου Judge, και ειδικότερα για την προστασία του πλέον θεμελιώδους δικαιώματος,

του δικαιώματος στη ζωή. Λαμβάνοντας υπόψη ότι το συμβαλλόμενο κράτος έχει καταργήσει τη θανατική ποινή, η απόφασή του να απελάσει τον προσφεύγοντα σε κράτος όπου έχει καταδικαστεί σε θάνατο, χωρίς προηγουμένως να του επιτρέψει να ασκήσει προβλεπόμενη από τη νομοθεσία του προσφυγή, ελήφθη αυθαίρετα και κατά παραβίαση του άρθρου 6 σε συνδυασμό με το άρθρο 2 παρ. 3 του Συμφώνου.

Διαπιστώνοντας παραβίαση της διάταξης της παραγράφου 1 του άρθρου 6 καθώς και της διάταξης της παραγράφου 1 του άρθρου 6 σε συνδυασμό με τη διάταξη της παραγράφου 3 του άρθρου 2 του Συμφώνου η Επιτροπή θεωρεί ότι δεν είναι αναγκαίο να εξετάσει εάν τα υπό κρίση πραγματικά περιστατικά παραβιάζουν το άρθρο 7 του Συμφώνου.

Ενεργώντας δυνάμει της διάταξης της παραγράφου 3 του άρθρου 5 του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στο Σύμφωνο Ατομικών και Πολιτικών Δικαιωμάτων η Επιτροπή εκφράζει την άποψη ότι από τα πραγματικά περιστατικά που εξέτασε συνάγεται ότι ο Καναδάς παραβίασε το άρθρο 6 παρ. 1 καθώς και το άρθρο 6 παρ. 1 σε συνδυασμό με το άρθρο 2 παρ. 3 του Διεθνούς Συμφώνου Ατομικών και Πολιτικών Δικαιωμάτων.

Σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 3 (α) του Συμφώνου, η Επιτροπή αποφαινεται ότι ο προσφεύγων έχει δικαίωμα σε πραγματική προσφυγή που συνίσταται εν προκειμένω στην ανάληψη κάθε πρωτοβουλίας του συμβαλλόμενου κράτους ενώπιον των αρχών του κράτους στο οποίο τον απέλασε ώστε να αποτραπεί η εκτέλεση της θανατικής του ποινής.

Δεδομένου ότι προσχωρώντας στο Προαιρετικό Πρωτόκολλο το συμβαλλόμενο κράτος αναγνώρισε την αρμοδιότητα της Επιτροπής να εξετάσει αν παραβιάστηκε το Σύμφωνο και δυνάμει του άρθρου 2 του Συμφώνου υποχρεούται να εγγυάται σε όλους όσους βρίσκονται στην επικράτειά του και υπάγονται στη δικαιοδοσία του τα δικαιώματα που αναγνωρίζει το Σύμφωνο και να εξασφαλίζει αποτελεσματική και πραγματική προσφυγή όταν διαπιστώνεται παραβίαση, η Επιτροπή επιθυμεί να ενημερωθεί εντός 90 ημερών για τα μέτρα που υιοθέτησε ο Καναδάς για την εφαρμογή της παρούσας απόφασης. Καλεί επίσης το συμβαλλόμενο μέρος να δημοσιοποιήσει την παρούσα.